

Čís. 262.

Přípustnost pořadu práva pro nárok o náhradu škody proti obci, jež způsobila škodu neopatřivši dostatečně obecní stoku na veřejné cestě.

(Rozh. ze dne 3. září 1919, R I 353/19.)

Povozník A. podal na obec B. žalobu o náhradu škody, opíraje ji po skutkové stránce o tvrzení, že jeho kůň prolomil se na chatrné uzávěrce obecního kanálu, po právní stránce pak o § 28 čís. 3 čes. obec. zřiz. a o tvrzení, že kanál jest sice pod okresní silnicí, že však dozor nad kanálem a jeho udržování patří do oboru místní policie žalované obce. Prvá stolice vyhověla námitce nepřípustnosti pořadu práva a odmítla žalobu, poněvadž příslušným politickým úřadem nebylo dříve rozhodnuto o důvodu náhradního závazku (§ 37 odst. druhý čes. obec. zřiz.). Rekursní soud zamítl námitku nepřípustnosti pořadu práva, vycházející z právního názoru, že ustanovení § 37 čes. obec. zřiz. nehodí se na tento případ, poněvadž nejedná se o náhradní nárok, vyvozovaný z některého z důvodů, jež vypočteny jsou v prvním odstavci § 37, že právním důvodem žalobního nároku jest zanedbání povinnosti, uložené žalované obci § 28 čís. 3 čes. obec. zřiz., pro tento náhradní nárok však že dle zásady § 1338 obč. zák. příslušnými jsou řádní soudové.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu žalované obce nevyhověl.

Důvody:

Dle zjištěného stavu věci stal se úraz vedší k ujmě majetkové, nyní uplatňované, na veřejné okresní silnici a dle udání tím, že uzávěrka kanálu žalované obce nebyla náležitě opatřena. Dotyčný kanál patří žalované městské obci a jest tudíž její povinností, by o tuto stavbu měla náležitou péči a postarala se o její bezvadný stav. K stavbě té patří nepochybně i ona dle udání vadná uzávěrka. Uvedená povinnost vyplývající z práva vlastnického má svůj základ v právu soukromém (§§ 364 a násl. obč. zák.) a, dovolává-li se žalobce náhrady škody z opomenutí žalované obce v příčině řádného udržování věci jí vlastní, pak jde tu o žalobní důvod soukromoprávní a patří pak taková věc na pořad práva, třeba by se žalobce omylně dovolával veřejnoprávního předpisu § 28 obecního zřízení pro Čechy. Nemá proto tu místa ustanovení § 37 téhož zákona, jehož výklad soudem rekursním ostatně odporuje plenárnímu rozhodnutí býv. rak. nejvyššího soudu ze dne 1. června 1915, čís. 229/15 (zapsanému do knihy judikátní pod čís. 229, uveřejněnému v úř. sbírce pod čís. 1652). Ostatně nutno k tomu poukázat, že i uvedené plenární rozhodnutí — viz jeho věty konečné — má na zřeteli případy, kde na místních obcích v Čechách škody, stranám způsobené, pořadem práva uplatňovány býti mohou, a o takovouto škodu na soukromoprávním důvodu spočívající, zde právě jde (§ 1338 obč. zákona). Z těchto důvodů, ovšem zcela odchylných od oněch, rekursním soudem přijatých, jest usnesení tohoto soudu správným, takže dovolacímu rekursu nebylo vyhověno.